

Sămănătorul

Revistă Literară Săptămînală

Sunt îngrijirea d-ilor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU
PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI
PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

- M. SADOVEANU. — Plăceri nevinovăte. BCU Cluj / Central University Library Cluj
A. STAVRI. — Cosinzeana (Poesie).
M. LUNGEANU. — La focuri (Icoane din popor)
C. TEODORESCU. — Cîntărețul (După Goethe).
I. SCURTU. — «Furtul de la Ateneu» sau hoțul de păgubaș.
Redacția. — Cronică.
A. MIREA. — Cronică veselă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

În țară . . . 20 bani
În străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

În țară . . . 10 lei
În străinătate . 12 ,

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4
BUCUREȘTI

— x —

A apărut:

TEATRU

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. L. Caragiale

PREȚUL LEI 2.—

De Vânzare la Toate Librăriile

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL
În țară . . . . . 10 lei
În străinătate . . . . . 12 »

PLACERI NEVINOVATE

Mă întilnesc din cînd în cînd cu maiorul Stahu, din tîrgul nostru. E un om în putere încă, bine făcut, scurt, pieptos, roș la obraz, cu un gît ca de taur. Își ridică cu mîndrie, înainte de a începe o vorbă, mustața groasă, roșcată. Indată se aprinde, grăind în ori-ce împrejurare cu minie, cu un glas care are ceva dintr'un gemăt, un glas ostilit cu dispreț parcă, cu bărbia îndesată în cravată. Și cînd s'aprinde, rana închisă pe care o are la frunte din vremea războiului, se înroșește puternic și-și lămurește bine, între tîmplă și ochiul stîng, conturul de potcoavă. Îl găsesc cînd vrea; ca pensionar ce este, mare ce face; acasă, în larma gospodăriei, nu țiar sta să-l tai. Repede își inspectează dimineța cei doi cai mărunți și ciinii de vînat apoi o pornește pe ulița mare, să se întilnească cu unul și cu altul, la un pahar de băutură după aceea, prinde a istorisi isprăvile lui vînătorești, amintirile din oaste și persecuțiile lui împotriva Ovreilor. Așa, într'un rînd, seara, îl găsesc în fundul unei odăițe, la o crîsmă pe care o descoperise el nu de mult. «Are un vin... zicea cu admirație; are un vin... «Și-și ridică ochii spre cer și întindea o mîna într'o parte. «Și este acolo o copilă, dragul meu!...» și ducea la gură trei begete de la mîna dreaptă. Îl găsesc cu căpitanul Cristian, din activitate, alt vînător mare. Cum intraî, maiorul Stahu începu să răcească la mine, cu glasu-î gemut:

«Dragul meu! șezi colea pe scaun și bea un pahar de vin... E un vin, dragul meu... e un vin!... Și este o copilă!... Șezi... De jumătate de ceas căpitanul ista îmi trîntește niște minciuni de vînătoare, de-mi vine să-î vîr pumnu 'n gură, să-î fac mutație la falcî. Bine, mă, ce fel de vînător ești tu? Minciuna, mă, se spune ca să fie crezută, mai cu gingășie; dar nu așa, tronc! parcă ai trage c'un ciomag în baltă»...

Căpitanul Cristian, nalt și slab, cu două caere fumurii supt nasul turtit, rîdea de se prăpădea, ridicînd capul spre tavan și coborîndu-și-l indată spre genunchi.

«Ce rizi, mă? ce rizi? strigă maiorul cu minie. Știi ce-mă spune? Azi, zice, cum am eșit în hucaegul din vale, zice, am împușcat șase sîtari. Auzi dumneata! Unde-s sîtarii? Unde i-ai dus?»

— Unde să-i duc? răspunde Cristian. Acasă la mine. Ce? ți se pare lucru mare, domnule maior? Unul după altul, în jumătate de ceas: pil-pil-pil-pil! — Și eū tranc! și pe urmă *aport!* Și mi-i aducea Azor în gură... Era o frumusețe!

— Ei apoi! urlă maiorul trîntind cu pumnu'n masă. Să nu-î zdrobești țeasta capului!—Și mă privea cu ochii furioși.—Mai are el povești de-acestea. Aista-î vînătorul cel vestit, care și-a încărcat pușca cu piroane. A intrat în pădure... Să vezi cum a fost... A intrat în pădure, vede o vulpe,—o ia la ochi, tranc!, tocmai cînd trecea vulpea prin dreptul unui copac. Ce-ți pare dumitale, bre Vasilescule, pironul nemerește drept în coada vulpei, și țintuește vulpea de copac. Coșcogea vulpe! Și pe loc Cristian scoate cuțitul și se repede. Cum îl vede vulpea, începe să se frămînte îngrozită; trage, întinde, se zbate, — țuști! scapă din piele, o ia la goană și lasă blana aninată în cui!»

Amîndoi rîdeaū acuma de bubuia odaia ca de tunet. Maiorul se îneca și tușea, iar Cristian, ca un foiū creștea spre tavan și scădea, ridicîndu-și mîinele deasupra capului, și trîntindu-le apoi de masă. Chihăia subțire cu lacrimi în ochi.

«Cheh-cheh-cheh! domnule maior! mai las-o, domnule maior! asta o știu de pe cînd era bunica fată mare! cheh-cheh-cheh! tot așa spuneaî dumneata că ți-a căzut în *aret* cinele la locantă în fața listei de bucate, pe care listă de bucate era scris: ciulama de prepelițe! Astea le știu noi, domnule maior! le știm de mult! cumplit le știm, domnule maior!...»

Amîndoi le știaū, și totuși se zvîrcoleaū rîzînd. Apoi, după ce se mai liniștiră, se împăcară, căzură la învoială, cu trei sîtari.

«Așa da, trei sîtari înțeleg și eū!... vorbi maiorul. Hai, luați de ici... E vin bun, bre, vin *percat*, nici n'ați băut voi așa vin... Acū cîț îi șagă-i șagă. Să vă spun eū o istorie, bre, c'o vînătoare... Cristian o știe, da' tu, dragul meu, n'o știu... Să vă istorisesc eū o vînătoare de rațe... Nici în America nu s'a întîmplat așa ceva... Acū cinci ani a fost. Eū eram cel mai prima vînător, asta se știa. Gătește prefectul o vînătoare, și, firește, mă chiamă și pe mine. Eū sînt văr cu prefectul... Sînt văr și cu primarul conservatorilor, iar al liberalilor mi-i nepot... Noi stăm bine... ș'apoi le spun eū multe lor... Mai ieri le-am spus: Bre, ce-mi umblați voi mie, cu patriotism? Patriotism, bre, acesta este! și mă băteam cu palma peste rană. Acesta, mă, făcut

de fierul păgînilor!... Da voi, zic, cum faceți patriotism în gospodăria comunei? Știm noi, zic, cum faceți... Mă rog cum s'a făcut în tîrgul asta al dumneavoastră, zic, trotuare?... Intr'un rînd a fost unul mai cu cap și nu știm cîte zeci de mii de franci a cheltuit ca să facă trotuar de-acasă de la el, pînă la primărie... Iar ca să mulțumească pe prefect, a făcut și prefectului trotuar de-acasă pînă la prefectură... Căde guvernul; vine altul la primărie. Alt văr. Apoi el de ce să nu facă trotuar de-acasă pînă la primărie? Și-și face și el trotuar, face și celuilalt prefect... Și pe urmă se duc aceștia și vine cellalt; dar el se mutase în altă parte de tîrg. Hai, face trotuar de-acasă pînă la primărie... Să vezi cum rîdeau!... Și eu zic: faceți, băeți, faceți... Aveți fete și-î nevoe de zestre... Ce să le faci?... Așa-î vremea... Și făceau un haz; ei îs băeți buni, nu se supăra...

Da să vezi cu vinătoarea. Sînt de atunci vre-o cinci-șase ani. Ho-tărăște coconu Iorgu, prefectul, să facem o cumplită vinătoare la iazurile lui Grumeza: trei iazuri unul după altul, de sute de fălci, ș'o pătărie, ș'o rătărie, de se întuneca soarele cîte-odată.

Bine, se face. Se încarcă două hărăbăli cu toate cele ce trebuiesc, cu mîncări, cu vinuri, mă rog ca pentru o petrecere strașnică. Ne luăm noi cu toții, primar, director de prefectură, toată administrația mai de seamă, și toți prietenii. Ne luăm cartușe, nu glumă, ne suim în trăsuri și hai după hărăbăli, la iazurile lui Grumeza.

Ici era deal, colo deal, și înaintea și înapoi păduri de trestie, cît a fi lumea! În fund, departe, o iezătură și o moară, dincoace altă iezătură și altă moară, și hăt la vale, luncă, moară și altă iezătură... Mă rog ție, așa loc de vînat și Dumnezeu din ceruri l-ar fi văzut ș'ar fi zis: Aferim!

Da noi, ca niște oameni cum se cade, întiiu ne punem la ospătat, des de dimineață, la răsăritul soarelui, și mîncăm repede, și bem cîte un pahărel de vin, și veselie, și veselie, și vorbă pe pajiștea malului, între sălcii, și încep niște discuții, dragul meu, phe! niște discuții cum-pite... Iar cositorii se duceau pe dealuri la iarbă, șirag, și se uita prefectul, văru-meu Iorgu, după dînșii, și rîdea cam a batjocură: «Ei, îi vezi? zice. Ei sînt mai boeri de cît noi!» Și începe să se supere, că el, ca prefect, are năcaz cu proprietarii, că toată lumea strigă, că țăranul, domnule, e leneș, și umblă numai cu rachiu'n cap.. Și vorbă și strigăt, că țăranu-așa, că țăranu' pe dincolo... Măi! mă gîndesc eu, ce dracu, cînd are să se sfirșească harhatul ista? Și încep să mă infurii, și-mi umflu eu pieptul, și pornesc... Acù mie, drag nu știu ce țăranul... De ce să-mi fie drag? Nicîi n'am de aface cu el! Da mă gîndesc eu: toți cuconașii ceia ce-mi fac? ce-mi umblă ei și în-

tîrzie vînătoarea? Și mă mîinii cumplit, bre! cumplit mă mîinii! și unde nu încep a boncălui la ei ca un taur, pe onoarea mea! «Ce? zic. Acela-î leneș? Bine-î, leneș! O primăvară, o vară, o toamnă muncește de-avalma cu dobitoacele lui, și-î leneș! Dacă muncește, cînd bea? Dar hai să zicem că bea! Da' noi, bre, zic, noi, cumplit muncim! Noi, bre, sintem oameni strașnici! strașnici oameni sintem! și urlam tot mai tare, tot mai pîgîn. Strașnici sintem! Dimineața, zic, după ce răsare soarele, crăpăm un ochiū numai și prîndem a căsca: Haac! și ne întoarcem pe ceia parte și mai tragem un somn. Intr'un tîrziu ne deșteptăm adică, ne întindem și iar prîndem a căsca: Haac! și strigăm să ne vie cafeaua. Bine. Vine cafeaua! bem cafeaua! și iar ne pălește căscatul! Și abia - abia ne îmbrăcăm: și după ce ne îmbrăcăm, mai gustăm ceva, și ieșim la plînbare. Ieșim! Ne întilnim cu unul, ne întilnim cu alții. Hai să bem o țuică. Te duci. Beî, bre, o țuică, mai beî una, mai mîincî un peștișor c'o franzeluță și mai dai pe git un pîhărel, pe urmă, bre, țî-î foame. Și după ce mai guști ceva te duci repede la masă, — ș'acolo te așezi, și începî, mă înțelegî, și dă-î și dă-î! înghite un fel de mîncare, pe urmă încă un fel de mîncare, pe urmă al treilea fel, ș'al patrulea fel, și trage-î vin, și ia o bucatică de brînză, ș'un măr, și iar o leacă de vin, pe urmă o cafea... Și pe urmă o leacă de somn, după masă, ha? și hor-hor! hor-hor! Și pe la toacă te scolî și simți așa un fel de lene... Și te scolî, încet, și pornești să ieî o leacă de aer... Și te oprești colo, cu prietiniū, și beî o bere-două, jocî *carambol*; pe urmă mai beî o bere. Și într'un tîrziu, bre, iar te abați pe la o țuică, și iar țî-î foame, și abia așteptî masa de sară... Și la masa de sară, dragul meū, iar trei patru feluri de bucate, mă înțelegî; și vin, și lichior, — și pe urmă te pălește așa o lene, mă, o lene te pălește... și parcă-ți vine să te culci nu știu cum... Da, da, bre! așa-î bre! lasă-l să fie leneș, zic. Tare-î leneș, zic. Bine că-î leneș!» zic. Și ei se tăvăleau pe iarbă și făceau un haz și nimenca nu putea să mai vorbească.

Ș'asa le-am curmat eū discuția, și pornim cu toți la deal, încolo la cel dintiū opust... Pînă acuma s'a cam incurcat povestea, da de aici înainte vă spun cum a fost vînătoarea... Numai să nu rîdeți atîta să mă lăsați să sorb un pahar de vin».

Maiorul era furios, ca tot-deauna cînd povestea, și potcoava i s'inflăcăruse între tîmplă și sprinceană.

«Iată cum a fost! strigă el. Ne-am dat jos, și trăsurile stăteau gata cu caii inhămați. Și cu toții ne-am înșirat pe opust. Pe urmă a pornit semnalul. Și oamenii intrați în iaz cu luntri, cu plute, și cei de p'malurî, gonașii, aū început a chiui cumplit, a șuera din toate părți.

și a zvîrli cu bolovanî în desîșurile de stul. Și era o larmă, și era, bre, o larmă! Și s'aũ ridicat în sus miî de rațe, bre, miî de rațe, mă înțelegî? Și treceau spăimîntate peste opust. Și noi, de ici, poac! poac! poac! trăsneam din toate părțile. Și ele treceau și noi trăgeam. Și cădeaũ una după alta. Care pe iezătură, care în stul, care pe baltă, nimenea nu le-a mai știut numărul... Cite aũ rămas prăpădite, cine știe! S'aũ strîns oamenii, le-aũ cules. Aũ umplut o jumătate de haraba.

Și ne-am suit, dragul meũ, în trăsuri; goșașii s'aũ așezat iar, din coada iazului al doilea, iar noi ne-am dus la celălalt opust. Și iar ne-am înșirat. Și iar aũ pornit urlete și fișiturî, și rățele iar aũ înnegurat cerul, și iar buluc asupra noastră, și iar pocnete după pocnete, și iar cădeaũ, care aripate, care moarte, cădeaũ, bre, parcă era o minune... Și veneaũ și le culegeaũ de prin apă, de prin papură, de pe drum... Măi, se opriseră țăraniî din coasă pe dealuri și stăteaũ și se uitaũ ca la o minune... Măi, și era un rîs, ca la o comedie era, pe onoarea mea!

Și iar în trăsuri, mă înțelegî, și hai la moara a treia. Da acuma, cînd au zburcit rățele, — he-hei! tocma 'n naltul cerului s'aũ suit și umblaũ virtej, spăimîntate, pe sub nourî, de nu le-ar fi ajuns nici dracu' pe acolo... Ne-am cățarat noi pe moară, am cercat cu cîte un glonte, degeaba! umblaũ virtej pe la vîntul cel turbat, și aũ lăsat dracului și cuiburî și ouă, și pui, și s'aũ dus ca o negură spre vâdurile Moldovei.

O haraba de rațe împușcate, bre! Afară de cele prăpădite, stricate, rănite numai. Și pune-te după aceia pe chef pînă în seară! Și dăi, și dăi... Așa ceva, itî spun drept, rar se întîmplă...»

Cristian căpitanul de-abia își trăgea sufletul și se inneca cu pahare de vin, pe cînd maiorul, mai liniștindu-și vișorul miniei, — parcă își adusese aminte, de ceva, crăpase ușa și se uita cu luare aminte, pîndînd, așteptînd, căci la crîșma «Vădanei» vinul avea un gust deosebit de ochi negri sprincenați...

MIHAIL SADOVEANU.

CUGETĂRI

Sînt eroi cari vreaũ să dezarmeze pe dușman — înainte de luptă.

*

Unii cred că a fi «actual» în discuție înseamnă a te certa — ca să strîngi lumea și să o interesezi!

Z.

C O S Î N Z E A N A

Rare ori răsare zîna,
 Ochi adînci negri ca mura ;
 Crinul cel mai fraged mîna;
 Trestie statura.

Glasul cîntec, fața soare ;
 Părul val bogat de fir,
 Dinții de mărgăritare,
 Gura trandafir.

Brațe albe de ninsoare,
 Sînul unda mării.
 Ūrechiușa ei o floare,
 Raiul sărutărei!

A. STAVRI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

L A F O C U R I

— ICOANE DIN POPOR —

Fetele se uită acum una la alta, zîmbind șiret, își fac curaj și întăresc glasul :

— «Somn mi-e maică ș'ași dormi,
 of!

Și n'am pat d'a hodini,
 ma!»

— «Du-te fică, du-te fică
 Și te culcă,
 of!

— Du-te 'n patu drăguțului!»

— «Acolo maică m'oiu duce.
 of!

Că e somnișoru dulce
 Și e pat de fecioraș,
 Miroas' a trandafirăși!...»

Luna rotundă și rumenă la față se ridică tot mai mult și se rostogolește ca o minge pe cer. Din lumina ei se țese 'n aer o pînză

mare, gălbue ca o maramă de borangic. Și petele ei se văd acum mai bine ca orî cînd. Ceî de la foc se uită lung și 'ncep vorba. Flăcăii spun, că în dunga aceia 'ntunecată, e un cioban care-și usucă obielele la soare; iar cucoanele se jură, că se sărută doi îndrăgostiți.

— «Uite, uite, stați îmbrățișați!» vorbește unș dintr'insele. «Ea e 'n stînga, i se vede bine părul».

— «Așa e, bine zice Dumneaei. Par'că s'ar desluși mai mult acu!» prind a întări ceî de la foc. «Vezi tu, mă, minune?».

— «Bine, dar atunci cum rămîne cu ciobanul? El își mai usucă obielele? Or le-a ascuns, ca să nu miroase la îndrăgostiți?» întrebă un tînar subțiratec dintre streini, tot învîrtind mereu în mină un bastonaș.

— «Apăi asta trebuie s'o știî d-ta!» îi răspunde un flăcău dintr'un colț, care a văzut în vorba asta o împunsătură. «Că d-voastră, aștia cu învățatură multă, trebuie să știți și toaca 'n cer».

Tînarul simte bobîrnacul și nu se lasă învins.

— «Nu, asta nu se 'nvață în cărți pe la noi! Poate că pe aici pe la d-voastră!»

— «Apăi atunci ce Dumnezeu învățați p'acolo, atîți amar de ani?» începe leica Ușica Pascului, o femeie cam în vîrstă și vorbăreață foc. «Că de aci de la noi, ciți au plecat la 'nvățatură nici azi nu s'au mai întors. Au venit doar doi, unu' mort de oftică și altu' nebun!»

— «Și-i vezi, că se miră, zău așa, — reia vorba flăcăul, — cînd îi întrebî de cite-ceva. Apăi la noi era odată un popă, — nu e așa leică Ușică? — Dumnezeu să-l ierte, că e mort — care n'o fi 'nvățat atîta carte ca aștia de azi și, spunea taica moșu, că auzia, la miezu nopții, cum toca 'n cer, cînd se adunau sfinții la rugăciune!»

— «Vezi bine c'asa!» răspunde femeea; dar și colea 'n dos s'aude cum toacă tot-d'auna sara, așa cînd se 'ngină ziua cu noaptea. Pe semne că e o biserică 'n inima stîncii!»

Ciți-va străini zîmbesc prin coada gurii.

— «Așa, așa, nu rîdeți d-voastră! De tocat, toacă 'n toată sara; dar de auzit n'aud de cit oamenii, cari is bunî la Dumnezeu!»

Dintr'asta s'a început vorba, ș'a ținut tărărae-lungă, până ce se auzi un cîntec, venit din spre mijlocul satului. Ceî de la foc fac tăcere:

— «Ssst! Auziți! Niță Stoica!»

Și cîntecul se aude acum lămurit;

— «Foaie verde ș'un granat,
Legea ta de om bogat,
Toată eara te-am rugat,
Să-mi dai vre-o două parale,

Că-mi mor copii de foame,
Să le cumpăr ceva sare,
Că mălai le-am cumpărat
Și-l mănincă nesărat!»

Flăcăi și fete încep acum să riză și să cînte și ei:

— «De la beat cîrciumă viiu,
Cu partea într'o căciulă!
Merg pe gard, mă țiiu de drum.
Nici un latră nu mă cîne,
Nici un punge nu mă boiu!»

Omul se oprește, cu mîinile 'n șolduri, cu capul ridicat:

— «Ce, mă, prăpădiților? Rideți de mine, c'am băut un pahar-două de rachiū?... Am băut, mă, să mai uit năcazu! E, he, mă!
Voî ce știți?... Ș'am băut banii mei, n'am băut p'ai nimănuî!»
Și trece mai departe, bălăncîindu-se tot drumul și cîntînd:

Legea ta de gulerat!
Tot cu vorba m'ai purtat.
Tot ai zis, că n'ai schimbat!...
Foe verde bob năut!
De-am avut, de n'am avut,
La tine n'am mai cerut
Ș'am făcut cum am putut,
Nimenea nu m'a știut!»

A apucat pe ulicioara din dosul cazărniî, merge o toană bună, se oprește 'n loc și cîntă:

«Foaie verde mărăcine!
Se face vară ca mine!
Oiu pune bita pe tine
Și mi-î zice tu jupîne,
Dămnule și căpitane,
De frică mi-î da parale!»

O frunză de palten sboară 'n aer, încă una și apoi altele multe. S'a pornit, din «Valea lui Ecle», o sfoară de vînt, aducînd cu ea cele din urmă cuvinte ale omului ajuns acasă:

«Căpitanii sînt la tîrg
Și eî sînt Ion din Crîng.
Nu mai-mi zice căpitane,
Și zi-mi pe nume Ioane!»

Flăcăii măi staî ce măi staî, pînă ce o parte bună din ei, — leatul din toamnă, — se mișcă odată ca un zid, zic un «Rămîneți cu bine» și pleacă, fluerînd și cîntînd:

«Foieica bobului!
Lung e drumu Oltului:
Dar mai lung al dorului!...

Au ajuns dincolo de moară și de ferăstrae, la răspîntea de la cruce. Ș'aci sint adunați băeți mulți, dar tot de cei mărunți. Flăcăii fierb de ciudă, cînd îi zăresc, că pe seama lor o să rămîie fetele din toamnă 'ncolo.

— «Ce, mă, cotoilor? V'ați șters întîi la nas, cînd ați v'înt la foc?»

Și băețandrii o iaă repede și frumos la picior, pe cînd flăcăii se rotesc pe lingă foc; dar staă așa par'c'ar fi plouați!

Din valea stîncoasă, din spre «Ghimbavu», iese o răceală simțită. Și vîntul suflă tare aci, prin sălciile de la gîrlă și prin teii de pe marginea drumului, rupe tot mai multe foi galbene și le poartă, prin aer, aci coborîndu-le, de-aî crede că le lasă pe pămînt, aci ridicîndu-le furios și ducîndu-le, cine știe unde, departe, așa cum se joacă și soarta cu viața noastră!... E cea d'întîi suflare a vîntului de toamnă, care curăță rămurile de frunzele 'ngălbenite, care usucă iarba ce a scăpat de supt coasă or de o gură flămîndă, care umple capetele omenești de gînduri multe!

Tinca, fata cea voinică și frumoasă a lui Duruian, se uită lung la losiv al lui Bălân, un flăcău de vîrsta ei. Il vede așa tăcut și-l întreabă:

— «La cin'te gîndești?»

— «La cine mi-e drag!»

Ochii se 'ntîlesc și inimile lor se string, ca de o teamă neînțeleasă. El oftează, iar pe Tinca o taie lăcrămile. Ca să nu se bage de seamă, se pleacă și 'mpinge un tăciune 'n foc.

— «S'a copt dovreacu, soratelor!» zice ea.

— «Să-î facem și lui rînd!»

Un flăcău se apropie, dă jarul la o parte, scoate de sub el două scofleji mari și le taie cu cuțitul în bucăți mărunte și 'mparte la toți cite una.

Flăcăii mîncă de mincat, mai scot cite o vorbă-două din gură; dar cu ochii petrec frunzele ce sboară și simt cum pe sullete li s'a lăsat o peatră mare, care innăbușe 'n ele toată voia bună. Săracii, cu focu lui Sumedru o să se încheie lanțul ăsta frumos al petrecerilor și o să se gătiască frumușel de dus, care 'ncotro l-o duce norocul! Unii permanenți, puțini doar cu schimbul și cei mai mulți la călărași și la roșiorii, că au trupuri innalte și subțiri, ca brazii ce cresc în față de munte.

— «Cit mai avem, măi frate, pin' ne-o lua la miliție?»

— «Vre-o șapte-opt săptămîni, mari și late, ca mine te pome-
nești c'au trecut!»

Pe fete le coprinde jalea. Piepturile lor saltă într'un oftat lung,
și 'n liniștea nopții, fac să plutească un cîntec tremurat, nespus de
duios :

«Foaie verde mândralăce!
Tu te duci, neico sileace,
Dar eū ce focu m'oiū face?»
— «Tu te-î face puică bine,
Că râmii în sat la tine:
Dar eū m'oiū face mai rău,
Că mă duc din satu meu.
Și ti-î face, puică, bine,
Că mai sint flăcâi ca mine!»
— «Fie flăcâiași ca iarba,
Mî-or ține calea de greaba
Și frumoși ca niște fagi,
Ce folos de nu mi-s dragi!
Fie voiniceî ca brazii,
Să treacă de brazi în sus,
Dacă nu e cin' s'a dus!
Dacă nu e, nu-î și nu e
Puișor, să mă mîngie
Și pe brațe, să mă ține.»

Și tot mai limpede, mai cald și mai plin de jale iese cîntecul din
inimile 'ncinse de văpaia dragosteî și 'nnorate o clipă de gînduri
triste :

— «Foaie verde trei lămii!
Tu plecî, neico, eū râmii;
P'ale cui brațe mă puî
Și cu cin' să mă mîngii?
Cu doru star'ar pustiū,
Tot cu el m'am mîngiat,
De cînd neica a plecat!»

Flăcâii o pornesc trîmbă de la oc; iar fetele cîntă mai departe,
mîngiindu-le drumul:

— «Și iar verde ismă neagră!
Iacă neicuța că pleacă;
Puica 'ș așterne, sū zacă!
Nu zace de boală grea;
Zace de inimă rea,
Că a plecat neicuța!»

Și din toată furtuna cîntecului, se desprinde un glas subțirel, se
'analță și plutește departe, ca o chemare dulce :

— «Frunză verde foi de nuc!
Iacă puic'acu mă duc,
Pleacă-te să te sărut!»
— «Sărută-mă, neico, bine.
Să-mi ție un an de zile,
Până-î veni iar la mine!..
Și iar verde mărăcine!
Eū mă duc, puica rămine!
Plînge frunza după mine!
Plînge frunza și earba
Și mindra mea săraca,
Cum oŧta și cum plîngea,
Cînd am plecat de la ea!..
Tacî, mindro, nu mai oŧta,
Că n'om trăi cît lumea
Ș'om trăi o vară-două
Și ne-om trece ca o rouă!..»

E glasul bieteî Tinchii. «Opt săptămîni numai și o pleca Vică al ei și mă-sa i-a spus, că măi așteaptă doar pîn' atunci și sparge borița dintre ei. O mărita-o după Ionu Dudului, un flăcău tomnatec și cam nătîntoc, că și ea-î fată mare și măritișu' nu se uită la legăturile dragosteî, cum nici dragostea ei n'a ținut în seamă piedicile maritatului»...

Maî spre cîmp, la «Roghină», lingă oborul de gloabă, licărește un foc mare-mare. Aci sunt fetele cele mai multe, măi mari și măi hazoase. Aci e și Mariuța lui Nistor, o fată cam sburdalnică din firea ei și cam pișînd alături cu drumul; dar cu un vicrs, ce te seacă la inimă. Aci însă, nu-î mult de stat, că și-au vîrit vătraele jandarmî și se grozăvesc în fața fetelor, c'o să stingă focul, dacă nu staū binișor lingă ei și nu le cîntă cîntece de dor. Flăcăilor, nu prea le vine la socoteală lucrul ăsta; dar se feresc să scocioare lucrurile și să'ncepă vorba cu oamenii stăpinireî, că sunt răsbunătorî, bată-î sfîntul, și pe ciți aū avut ei mic, din oameni bunî și cinstiți, i-aū snopit în bătăi și i-aū vîrit și'n pușcării!

La 'nfundătura dintre biserica din josenî și cea de mijloc, e o leacă de foc și cițiva flăcăi fac ochi dulci unei femeî, tinărah, fără bărbat. Aci să tot stai însă și să te prăpădești de ris de năsbîtiile Mariniî, vestită prin gura ei fără lacăt. Și leica Sanda lui Coleș povestește cite și măi cite de smeî, de strigoî și de draci impelițați.

La podișca de mesteacăn, lingă Sănducu, e iarăși foc mare, ca la cazarmă și'n cîmp. Și-s fete tinerele și frumoase, ca nicăierî în altă parte. Ce folos însă, că amestecul strein le strică tot rostul bieților flăcăi?.. Aci se adună și tineretul învățat al satului și vin

și fete bogate dimprejur. Aci scirție unul din vioară și tingitul coardelor plutește în văzduhul liniștit și merge de se'nfundă în crăcile dese ale brazilor de pe coastă. Aici clocotesc și cintece ne mai auzite și se vorbesc lucruri neînțelese pentru niște oameni așa ca ei.

Mulți dintre flăcăi au aci cite o aleasă, și-i săgeată la inimă când le văd șezind lângă alții, le văd rîzînd și glumind chiar cu niște oameni, cari doar pînă mîine-poimîine or mai sta în sat și cari cine știe prin ce locuri depărtate și-au lăsat, or și-or vinde inimile și cari simt plăcere, că zăpăcesc pe biete fete, cu vorbe meșteșugite și pentru prima oară auzite acum de ele.

Amăriți, tăcuți, pornesc mai departe flăcăii pe marginea dreaptă a «Riușorului», apă mică, dar iute foc și minioasă 'n timp de ploii, stăvilită de amîndouă părțile cu ziduri frumoase, cu arbori și cu drumuri ca'n palmă de netezi. Numărul flăcăilor a sporit mult, în trecerea pe la atitea focuri, și aceleași simțiri s'au născut în inimile tuturor, și aceleași gânduri le mină pașii încet, spre cel din urmă foc. De departe s'auziau cintece, rîs și vorbă; dar cum au sosit ei, a încetat tot curagiul. Pe blănițe și pe pietre stați și aci roată vre-o cițiva flăcăi, o femeie-două și'ncolo fete multe. În deschizătura din-spre drum, pe jețuri, aduse anume din vre-o casă, se zăresc niște streini, cit se vede după chip și după port. Doi din ei par mai desghețați, întrebă mai una, mai alta, numai unul, îmbrăcat c'o hăinuță de uniformă, cirpita p'alocuri, cu părul mare, creț, a rămas ca mut, cu ochii pironiți în jos și scormonind pămîntul cu virful ghetei. Din cînd în cînd ridică capul, spune o vorbă scurtă celorlalți; aceștia cată'n toate părțile și nu știu ce să'nceapă.

Flăcăii s'au oprit mai la o parte, se uită unul la altul, zimbesc și șoptesc ceva. N'a trecut apoi mult și-si fac șemn, zic «bună sara» și dau să plece de la foc.

— «Da' ce? Așa curînd? Stați c'am pus un pieroiu, să se coacă!» spune'n glumă o fată.

— «Ne ducem și noi în altă parte, unde e de nasu' nostru: de, vezi d-tă, aci sînt unile obrazuri subțiri, învățate cu dresuri scumpe și cu parfum, și nu pot să rabde miros' de opincă nerase!»

După puțin sfat, mai la o parte, se despart în două: unii o ia în sus, alții'n jos; iar unul se'ntoarce la foc.

— «Eū mai staū o firă, să păzesc pe Geana, vecinica noastră. Mi-i teamă c'or fura-o coconășii ăștia, cari își rup ghetele, bătînd toată ziua drumu' pe la noi!»

Străiniți atita au așteptat și au luat-o la picior; cel cu părul creț nu se mulțumește numai cu plecatul, și o rupe la fugă pe drum în

jos, trece gîrla, încălțat cum se găsia, și iese 'n drumul celult. Dar flăcăul, care a rămas la foc, fluera de trei ori, după 'nțelegerea dintre ei, și se aude 'ndată o răpăială pe punțile din sus și din jos, vorbe multe și un strigăt :

— «Stăi nemțesc, să te 'ncălzesc!»

Și mai apoi:

— «Stăi, ciurpetecule, nu țipa, că-ți muie oasele! Asta-î meseria ta, frige-linte? Pentru ce-ți dă ție stăpînirea leafă, ca să 'nvirți capu fetelor cu pudră și cu parfum și cu fel de fel de gogorițe d'ale tale? Or să-ți vezi de treabă, să 'nveți ăi copii, cari toată ziua joacă șontropu' pe drum și dau cu pietre 'n oameni?...»

«Spune tu, ce să-ți facem acū? «O să-ți sucim gîtu' ca la un pui de găină!»

— «Ertăți-mă! N'am să mai fac!...»

— «Auziți, mă, ce zice nemțescu' că n'o să mai strice banii pentru fetele oamenilor, și mai bine o să-și cirpiască sdrențele de pe el, o să plătească datoriile pe la circiumi și n'o să mai umble flămînd, ca un cine zi și noapte, cu gînduri drăcești în cap!»

— «Așa-î mă?» întrebă unul pe la spate, care tremura de dorul d'a lovi odată cu bîta 'n el.

— «Așa!» răspunde el cu glas moale.

— «Dar dacă te-om măi prînde vreodată p'aci, pe după grădină, or ținîndu-î calea pe undeva, cum făceaî pîn' acū?... Să-ți tăiem picioarele?»

— «Să-mi tăiați!...»

— «Așa! Zi amin! Și acum, ca sa fie vorba cu temeiū, hai, firtați la gîrlă, să sfințim prin botez învoiala! Sus cu el!...»

— «Aoleo!» Biltibic în apă. Și apoi, să vă țineți picioare, că mai e mult pîn' acasă!...

La foc începe acum risul!

— «Ce i-ați făcut? Spuneți drept!»

— «Ia, mai nimic! I-am făcut vînt, să se scalde nițel în «Riușor», să se răcoriască de văpaia dragostii. Atît deocamdată!»

«Nu s'a mîlțumit zănatecu' cu pietrele ce i-am pus odată după spate și a cercat norocu' măi departe. O, de l'ar măi împinge păcatu' să ne măi cază, odată 'n ghiare, că vai de măiculța lui! Ar spune și la morți ce-ar păți!»

Geana Radului s'a dus de mult în casă, cu caerul nesfirșit. Era pusă, sāraca, în încurcătură mare. Îi era milă și de el: dar și rușinea de flăcăi și de lume nu era măi mică.

Flăcăii s'au împrăștiat, ducindu-se fiecare la focul unde și-a lăsat inima.

După o toamnă bună, o femeie prinde-a povesti cite ceva din vorbele ce umblău prin gura lumii despre «nemțesc».

Așa, se zicea, că el nu e școlit și nu-î nici învățator ca toți învățătorii, ci-î un neisprăvit, un vintură-țară, care și-a 'ncercat norocul în multe treburi și în multe locuri. Că, de cînd a venit în sat tot cu hăinuțele astea a fost văzut, că nu-î circiumă la care să nu fie dator pentru tutun, pentru băuturi și mîncare. Că, ce bruma lefcioară avea, o toca 'n cărți cu cucoanele și pe fleacuri, cu cari mrejește fetele. Că, într'un sat, nu știu care unde a mai fost, a făcut tot isprăvi d'astea și că a scăpat d'acolo, spălînd putina 'ntr'o noapte. Și, la urmă, femeea zice către flăcăii, cari au mai rămas la foc:

— «Să vă ție Dumnezeu cu zile, băeții maichii, c'ați dat papugiului o prăftoriță bună!»

A eșit acum luceafărul de ziuă, sus pe podul verzuî de d'asupra pădurei de brad, licărînd ca un ochi, care știe multe.

Fetele au dat gata caerele și se gîndesc la plecat. Unii dintre flăcăii le 'ntovărășesc pe drum, alții le așteaptă în cite un colț, și dragostea ține multă vreme genele deschise și inimile 'n viltoare, pe cînd luna își tremură razele-î de aur, și-și scaldă fața 'n apa «Riușorului».

Rucăr.

M. LUNGIANU.

CÎNTĂREȚUL

DUPĂ GOETHE

«Ce svon de cînt, întîrziat,
«S'abate dinspre poartă?
«Chemați pe meșter în palat,
«Simțirea-î ne-o împartă!»
Vorbește Craiul; un scutar
Eși, se 'ntoarse; Craiul iar:
«Să intre-aci bătrînul!»

*

«O, nobilî Domnî, ursita mea!
«Mă 'nchin, frumoase Doamne!
«Bogate ceruri! S'ca de stea!
«Ce minte să le 'nsamne?»

«In fața oarbelor splendori,
 «Vă 'nchideți, ochilor ușori,
 «Nu-î timp a sta 'n uimire!»

*

Și, pleoapele 'mbinându-și, el
 Cîntări a smuls din liră,
 Că toți ai largului castel,
 Pătrunși adînc, l'admira ;
 Iar Craiului așa-î plăcu,
 În cît răsplata-î și făcu
 Chiar lanțul său de aur.

*

«Nu mie, nu, ei dă-l cestor
 «Viteji, cari te 'mpresoară,
 «Din ochii ageri ai căror
 «Vrăjmașă spada sboară ;
 «Ori, sfetnicului înțelept :
 «Așa odor i-ar fi eu drept
 «Pe lingă'a țării grija.

*

«Eă cînt, cum cînt'o păsărea
 «De crîng legata-î soarta ;
 «Cîntarca gurii 'n însă-și ea
 «Intreaga-î plat'o poartă.
 «Ci, totuși, de-î pe placul meu.
 «Păharul cel mai scump îl vreă
 «Cu cel mai rechiă rin negru.»

*

La gură 'l duce, vesel bea :
 «O, sfintă bîdută !
 «Noroc în casa unde ea
 «I-un dar făr'de măsură !
 «La zile mari, nu mă uitați
 «Și cîste celui vrednic dați,
 «Precum vă daă eă cîste!»

C. TEODORESCU.

„FURTUL DE LA ATENEU”.

— SAŢI CINE-ŢI HOŢUL DE PĂGUBAŞ ? —

Constatări şi acte, atîta vor cuprinde rîndurile acestea. Constatări şi acte hotărîtoare pentru reputaţia literară a cunoscutului subiect satiric, d. Virgil Cioflec.

Se ştie că d-sa se credea şi se proclama, cu multă dragoste de sine, un critic fenomenal, în deosebi un mare critic de artă. De la opera unui Grigorescu şi pînă la colţurile de atelier, geamurile şi bucătăria cutărui artist mîi tînăr, atotscriitorul V. Cioflec trata cu egală competenţă orî-ce problemă — de interior sau de exterior — a vieţii şi activităţii artiştilor noştri. Dar slăbiciunea d-sale era pictura. Aici era magistrul fără rivali, autoritatea fără apel. Cuvîntul d-sale era considerat cel din urmă — în toate sensurile —, cînd se ocupa de vre-un pictor şi de pînzele lui. Deunăzile, abia se închisese mîrmîntul neuitatului Grigorescu, şi nimeni altul de cît V. Cioflec vesti cu zgomot... o monografie asupra operii lui. Toată lumea, fireşte, a rămas uimită de hotărîrea pigmeului de-a se face nemuritor prin nemurirea într'o monografie a titanului trecut la vecinicie. Numai d. Al. Vlahuţă mîi avu curajul legitim să anunţe şi d-sa o monografie asupra lui Grigorescu. În faţa acestui conflict neaşteptat, unii, printre cari şi noi, se mîngăiau cu speranţa că d. V. Cioflec va înţelege, acuma cel puţin, sfatul discret al maestrului adevărat către maestrul de contrabandă. Iluzie! Ca să arate că este singurul competent a studia pe Grigorescu şi a-i alcătui monografia, d. Cioflec se apucă de lucru şi, fără de veste, iaţă că o descoperire genială, o faptă eroică epocală e trimbiţată prin presă. Documentul, publicat în «Dimineaţa» şi «Adevărul» de la 21 Decembrie 1907, merită să fie păstrat posterităţii:

«Furtul de la Ateneu».

«Primim de la d-l V. Cioflec următoarea scrisoare :

«Stimate d-le Mille,

«Pinacoteca Ateneului posedă între alte bucăţi de valoare frumoasa pînză a lui Grigorescu «In Atelier»: zic posedă, căci mare va fi mirarea tuturor acelor care o admiră cînd vor afla că *acea bucată e înlocuită cu o copie*

«Pe a mea răspundere fac această denunţare publică şi vă rog să cereţi celor în drept o anchetă să se facă cît de repede spre a putea stabili responsabilităţile.

V. CIOFLEC.

Scrisoarea criticului face senzaţie. Gazetele răspîndesc în toată ţara faima «furtului de la Ateneu». Descoperitorul, cunoscătorul aşa de fin al operii lui Grigorescu este încîntat de sine. În «Viaţa literară şi artistică», nr. de la 23 Decembrie 1907, pe care tocmai o cumpărase ca organ al viitoare sale activităţi, genialul critic mîi lansează şi următorul comunicat :

«S'a săvârșit un furt la Ateneu. Una din pinzele cele mai bune ale maestrului Grigorescu, «Colț de atelier», a fost sustrasă și înlocuită prin o copie fără valoare. D. V. Cioflec, descoperind această împietate, a publicat în ziare o scrisoare către cei în drept, cerînd anchetarea cazului. Sperăm că direcțiunea Ateneului și Ministerul Cultelor, vor face tot posibilul pentru stabilirea vinei și aflarea tabloului. Iar pentru viitor să se ia măsuri severe pentru a împedea dispariția comorilor noastre artistice.

Acuma cazul ia proporții uriașe. Direcțiunea Ateneului tremură de frica răspunderii și a condamnării la cine știe ce osîndă pentru această «împietate», precum se exprimă dulce descoperitorul teribil al hoției nemaîpomenite. Se agită și artiștii. Se alarmează și Ministerul Instrucției. Ancheta începe, într'o atmosferă de bănueli, de perchezitiți, de spaima. Și iată că «Monitorul Oficial» de Joi, 3 Ianuarie, 1908, publică la loc de frunte, cu litere mari, următorul comunicat :

«Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice.»

«Un ziar din Capitală a anunțat, pe baza unei scrisori particulare, că tabloul în atelier de Grigorescu, care se află la pinacoteca din București, ar fi fost sustras și înlocuit cu o copie.

«Ministerul, în urma cercetărilor sale, face cunoscut că *acea informație este neîntemeiată și că tabloul original se află neatins.*

Tablou! Adică mai multe tablouri: unul, cel original, care rămăsese la locul lui în pinacotecă, al doilea, copia, care dispăruse cu gloria descoperitorului ei de-odată, al treilea, și cel mai original, tabloul ce ni-l înfățișează pe criticul Cioflec, grav, neturburat, publicînd în «Viața literară și artistică» de la 13 Ianuarie, următoarea :

Constatare.

«Intr'o scrisoare publicată de curînd în ziarul «Dimineața», spuneam că la Pinacoteca Ateneului din București, tabloul lui Grigorescu «Un Colț de Atelier» a fost înlocuit cu o copie. *Cercetări și măsuri administrative nu imediat luate, au stabilit, ulterior, prin «Monitorul Oficial», spre mulțumirea tuturor, contrariul. Prin urmare și de azi încolo tot Pinacoteca posedă originalul.* Păcat că același Monitor n'a avut pînă în momentul de față prilejul de-a putea înregistra și regăsirea celor două tablouri ale maestrului, dispărute acestea mai anii trecuți *de-abinele, fără nici-o altă tentativă de substituire.*

V. CIOFLEC.

Prin urmare numai «cercetări și măsuri administrative *nu imediat luate*», au stabilit» («ulterior», «spre mulțumirea tuturor», «contrariul» și dacă ast-fel de cercetări s'ar fi luat «imediat», ele ar fi dovedit «anterior» că d. Cioflec are dreptate, — spre «nemulțumirea tuturor». Logica este, precum se vede, tot așa de fenomenală ca și talentul de critic al d-lui Cioflec, ca și îndrăzneala d-sale de a nu-și pune cenușe pe cap, ca și constatarea inocentă că «de azi încolo tot pinacoteca posedă originalul»!

Pe de-asupra, un adevărat eroism literar și moral : hoțul de păgubaș al «furtului de la Ateneu» e descoperit, e prins, e decapitat, și totuși nu se dă... mort,

ci drept culme a gloriei, măi descoperă «alte două tablouri de maestru, dispărute... măi anii trecuți *de-a binele, fără nici o altă tentativă de substituire*»... Cu alte cuvinte, tabloul «In atelier» nu dispăruse «*de-a binele*» numai fiindcă se făcuse «*o altă tentativă de substituire*»!!

Acestea sint constatările și faptele, grele, apăsătoare ca o piatră de mormint asupra reputației mult regretatului critic de artă. Și dacă răposatul totuși încearcă să învie în sicriu, chiar după înmormântarea de clasa întâia ce i s'a făcut pe cheltuiala Statului, în «Monitorul oficial», prin d. Ministru al instrucției, — minunea aceasta de îndrăzneală și de inconștiență nu va convinge pe nimeni că morții învie! De aceea publicăm cu plăcere darea de seamă a prietenului A. Mirea despre înmormântarea *irevocabilă* a criticului de artă V. Cioflec, nefericitul hoț de păgubaș, decapitat în fața tabloului «In atelier» din Pinacoteca Ateneului.

I. SCURTU.

CRONICA

Ne grăbim cu plăcere să rectificăm o eroare strecurată în numărul trecut al revistei noastre despre traducătoarea lui Dante, d-na Maria P. Chițu, care se află în viață, trăește în Craiova și este soția d-lui P. Chițu, avocat și deputat al Craiovei, precum ne comunică d. Barbu Constantinescu, nepotul d-sale.

BCU Cluj * * * en * * * al University Library Cluj

Cu privire la ceea ce tipărește d. N. Iorga în «Neamul Românesc» nr. 7, despre disoluția «minunatei armonii» de la «Sămănătorul», ne permitem a-i atrage luarea aminte că d-sa cunoaște prea bine *adevăratele* pricini ale retragerii sale de la revista noastră și *aceste* pricini ar fi trebuit să le mărturisească, probînd că este istoricul care știe să respecte *faptele*.

* * *

A apărut fascicola I-a din «Dicționarul etimologic al limbei române». «Elementele latine» de I. A. Candrea și O. Densușianu «**Cere-fin**». (!)

REDACȚIA.

CRONICA VESELĂ

SUICIDIUL ȘI ÎNMORMÎNTAREA UNUI CRITIC DE ARTĂ

I.

*Val, ce proteiformă mă e și desperarea!
Cu briciu 'și taie unu' a gîtului arteră
Cu CO₂ un altu' și-oprește răsufarea,
Iar altu' se aruncă pe geam dup'o himera,*

Preferă unii trenul ca Ana Carenina,
Iar alții postumi ca Iuda, frînghia și săpunul,
Celor grăbiți să plece le recomand strichnina —
Și-l iaă pe garanție dac'o scapa vreunul!

E escelent de-asemeni extractul de stromoniă :
Cu siguranța 'ți cîntă pe casă cucuvaia —
Dar mai curat e totuși cum a făcut Petroniă,
Să mori cu Lunice senin luîndu'ți bata.

Frumos știu să moară de-asemeni Cleopatra,
Lasîndu'și sînul fraged mușcat de o aspidă —
Dar scris a fost, pe groapă să'ți surpi tu însuși piatra
Și morțile ilustre cu tine să se 'nchida.

Tu ai făcut, Cioflece, ca'n lume nimeni altul!
Cu-al tău deces celebru ai întrecut măsura!
Spre a ținea recordul, tu ai ales cobaltul:
Pe tine 'n floarea vîrstei te-a «sinucis» Pictura.

Maestrul Grigorescu, te-a dat; sărmane, gata!
Vezi, dragul meu, nici vii nici morții nu te cruță!
Ursit-a fost pe tine țărîna cu lopata
O ironie-a sorții! — s'o zvîrle chiar Vlahuța!

II.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Original ai fost, Cioflece,
Ai vrut să fii cu orice preț,
Priveai la toate-așa de rece,
De-așa de sus și cu dispreț.

Nimica nu făceai pe lume,
Ca ceilalți simpli muritori,
Cînd porți așa de mîndru nume,
Era fatal așa să mori!

Ba chiar sfîrșitul tău celebru
L'ai anunțat original
Printr'un comunicat funebru
In „Monitorul Oficial».

III.

Ti-ai izbîndit în fine risul și iată-te pe catafalc...
Pe urma ta, în rînd cu lumea, cu-ai mei șușoni smerit eă calc.

Te duce unde nu's tablouri un car purtat de șase cai:
N'o să găsești experți pe-acolo de lucru gratis să le dai!

Emfatic pe o pernă roșă, ca epilog al ostei drame,
Cu grijă mare duce Nanu un mic volum de epigrame.

Colivele enorme 's duse în loc de tave, pe palete
Se leagănă în mers coroane cu vînglici pline de regrete.

Drept torte-aprinse St. O. Iosif și Anghel poartă lampioane,
Iar Tzigara și A. Vlahuța țin capetele la cordoane.

*În frunte merge domnu' Chendi, sinistrul iezuit unil,
Și după el înseamnă drumul cu lacrimi mari de crocodil.*

*Alaturea de dînsul saltă, de el ținîndu-se abia,
Cu pasul larg și fantomatic un pantalon de catifea.*

*Vin în monom lînguițorî, aî «Viețel literare» scribi,
Macabri ca în postul mare o generație de hrîbi.*

*Urmează Scurtu, Sadoceanu, Doinaru, Sandu și Murgoci.
Purtînd pe-o bandieră motto: «Cu grîta, dragă, nu te joci!»*

*Văd și «Viața Romînească» cu domnul Stereu care vine.
Purtînd un steag pe care scrie: «Să fii curvîncios, creștine!»*

*Sînt multe panglici, multe «motto» și unu-î mai frumos ca altul.
Remarcă pe-al pictorului Loghi: «Să nu te joci nici cu cobaltul!»*

*La o răscruce Mihalache, cel mai «deștept» din impresari,
Cadelnișînd s'alaturează cu mîndria lui turiferari.*

*Amicul Cincinat și-ascunde săgeata de epigramist
Și 'mprovizează epitaful trudindu-se să pară trist.*

*Ranetti și cu Nenea Nae își duc «Furnica» lor bigamă —
Și plîng toți trei că le dispăre așa un musafir de seamă.*

*E arborat un steag de doliu la domnu' Anastase Simu
La domnu' Kalînderu-asemenî, — momentul a atîns sublimu'.*

*Plîng clopotele răposatul cu nota lor cea mai amară
Și iată că a stat acuma din mers coloana funerară.*

*La Ateneu, l-aî dus firește — căci nu avem alt Panteon...
Îi domnu' Chendi, de pe trepte, cu glas perfid și monoton
Începe-un jalnic panegiric:*

«Mult întristată adunare!

*Vai ce mă e și viața noastră! Ia un biet muc de luminare!
Trec zilele nesăbuite ca niște proaste «foiletoane»,
Te «fragmentezi» pe zi ce merge, culegi «impresii» după toane.
Mai dai un pumn în nas la altul, mă scrii o mică infamie,
Te mă abați la vre-o revistă, amunți cite-o monografie,
Și-apoi cînd se trezește 'n tine arar imperiosul ei,
Pe scara cea monumentală îți faci intrare 'n Ateneu,
Cu glas de stentor dai alarma că s'a comis un groaznic furt,
C'au emigrat din rame maiștri și'n locul lor sînt numai cîpîi...
Iar cînd îți e măi dragă lumea, atuncia, vai! dai ortul popii...
Așa ți s'a 'ntîmplat și ție pe lumea asta mult deșartă!...
Adio, dar, iubit prieten, ilustre critice de artă,
Adio, da, pe totdeauna și pentru cea din urmă oară...
Pe rît ți-a fost de grea prostia, să 'ți fie țarna de ușoară!»*

A. MIREA.

„MINERVA“

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ

B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4.

BUCUREȘTI

—x—

A apărut:

PE LÂNGĂ
VATRĂ

PILDE ȘI GLUME ȚĂRANEȘTI

EDIȚIE NOUĂ COMPLECTATĂ

DE

ION ADAM

PREȚUL LEI 1.50

De vânzare la toate Librăriile.

„MINERVA“
INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
B-dul Academiei 3, — Edgar Quinet 4
BUCUREȘTI

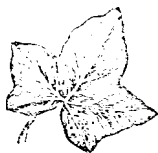

A părut:

CLIPE DE
LINIȘTE

DE

AL. VLAHUȚĂ

PREȚUL LEI 1.50

De Vânzare la toate Librăriile